

Gezamenlijke boodschap netwerk 'Iedereen draagt bij'

December 2020

Microplastics door kleding: naadje van de kous weten

In deze tijd wordt er steeds meer bekend over microplastics in het milieu. Het is bekend dat kleding hier door productie, dragen, wassen en drogen een bijdrage aan levert. Hoe groot die bijdrage precies is, en nóg belangrijker – hoe die bijdrage van kleding aan het microplastics probleem voorkomen of verminderd kan worden – is nog niet duidelijk. Het netwerk 'Iedereen draagt bij' wil hier het naadje van de kous van weten. Zodat er proportionele en doelmatige acties kunnen worden genomen door verschillende stakeholders in de kledingketen. Ieder op zijn eigen terrein, maar met dezelfde doelstelling: **'het verminderen van emissie van microplastics uit kleding naar het milieu'**. Dat is waar het netwerk 'Iedereen draagt bij' aan werkt. Bewust van ieders belangen, in gezamenlijkheid stappen nemen. Dit doen we met een diverse groep stakeholders uit bijvoorbeeld de kleding-, wasmachine- en wasmiddelenbranche en kennisinstituten.

De algemene doelstelling geeft het netwerk handen en voeten door werk te maken van de volgende ambities:

- Het issue microplastics uit kleding is breed bekend bij consumenten en producenten
- Netwerkpartners ondernemen actie om emissie van microplastics uit kleding te verminderen als dit doelmatig en proportioneel is
- Inspelen op nieuwe inzichten en uitdagingen op het gebied van microplastics uit kleding
- Het (internationaal) verbreden van het netwerk ten behoeve van:
  - Kennisuitwisseling;
  - Uitwisseling van *best practices*;
  - Ontwikkeling van standaarden die vermindering van emissie microplastics uit kleding bevorderen.

Ontrafelen probleem en bijdragen aan oplossingen

In 2020 kwamen verschillende stakeholders regelmatig bijeen. Om te werken aan een breed draagvlak voor verschillende maatregelen en slagkracht te ontwikkelen. Dit resulteerde in verschillende activiteiten in 2020:

- **Verkenning slagkracht van het netwerk**
In de eerste maanden ontdekten we welke partijen waar waarde kunnen toevoegen. Samen bepaalden we prioriteiten en uiteindelijk vloeiden daar een aantal maatregelen uit voort die werken aan het verminderen van microplasticvezels uit textiel. Iedere partner pakt hierin zijn verantwoordelijkheid en gaf in deze verkenningfase aan welke acties relevant zijn voor en uitvoerbaar zijn door hun eigen organisatie.
- **Kennisniveau bepaald voor uitwerking maatregelen**
Daarnaast verzamelden stakeholders beschikbare en betrouwbare informatie rondom microplastics en textiel. Ook constateerden we kennishiaten. Kennis blijkt onontbeerlijk om te beslissen welke acties doelmatig en proportioneel zijn. Daarom besloot het netwerk een kennisgroep te vormen die actuele en betrouwbare kennis beschikbaar stelt en bepaalt waar additionele kennis nodig is.
- **Formering werkgroepen**
Om de maatregelen verder te ontwikkelen stelden het netwerk per maatregel een werkgroep samen met logische stakeholders. In plenaire sessies vond er daarnaast onderlinge kruisbestuiving plaats tussen de werkgroepen, welke zorgden voor een frisse blik.

In werkgroepen met diverse stakeholders werkt het netwerk nu aan de volgende maatregelen:

1. Start ontwikkeling van een betrouwbare en uniforme meetmethode

Binnen het netwerk is geconcludeerd dat een uniforme meetmethode nodig is om de afgifte van microplasticvezels uit kleding tijdens het wasproces te kunnen bepalen. Op basis hiervan kunnen de deelnemers bepalen welke mogelijke maatregelen om emissie van microplastics uit kleding te verminderen relevant zijn binnen hun eigen werk en invloedgebied. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld.

2. Opstellen van praktische adviezen voor consumenten

Met eenduidige communicatie probeert het netwerk om emissie van microplastics in milieu in de gebruiksfase zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregel werkt aan vermindering van microplastics op korte termijn door te sturen op ander gedrag van consumenten bij het dragen, wassen en drogen van (synthetische) kleding.

Andere maatregelen zijn in voorbereiding:

3. Mogelijkheden onderzoeken met verschillende stakeholders om filters te plaatsen die microplasticvezels uit kleding kunnen opvangen
4. Inventarisatie communicatie/informatie richting producenten

Ambitieuw, gecommitteerd, initiatiefrijk en inspirerend

De activiteiten laten zien dat het netwerk op verschillende vlakken werkt aan meer kennis over en oplossingen voor emissie van microplastics uit kleding. Maar er valt nog een wereld te winnen. Iedere netwerkpartner draagt bij waar de partner zelf ook slagkracht en beslissingsbevoegdheid heeft. Wanneer maatregelen implementeerbaar zijn, nemen stakeholders hun verantwoordelijkheid en zullen zij daadwerkelijk stappen nemen. Hieronder schetst het netwerk graag per maatregel welke bijdrage organisaties leveren.

0. Kennisgroep deelt kennis

Iedere netwerkpartner draagt relevante documenten aan. De kennisgroep bundelt de belangrijkste inzichten en beoordeelt ze op betrouwbaarheid. Wanneer er consensus is, formuleert de kennisgroep adviezen. Daar waar inzichten verschillen benoemt de kennisgroep deze standpunten. Daarnaast werkt de kennisgroep aan het opvullen van kennishiaten met bestaand onderzoek of nemen de onderzoeksinstituten betrokken bij de kennisgroep initiatief tot nieuw onderzoek.

Activiteiten van de kennisgroep dragen bij aan de onderbouwing van maatregelen om emissie van microplastics uit kleding te verminderen. Commerciële partijen en activerende organisaties uit het netwerk gebruiken de inzichten om de juiste acties bij hun achterban te promoten.

1. Start ontwikkeling van een betrouwbare en uniforme meetmethode

De commerciële en enkele publieke partijen uit het netwerk hebben samen met TNO en RIVM gewerkt aan een duidelijke omschrijving van de behoefte en het uiteindelijke plan van aanpak voor een uniforme meetmethode. Zij zullen gedurende het proces om te komen tot deze uniforme meetmethode meewerken aan een optimale invulling van deze meetmethode.

Ministerie I&W faciliteert dit proces en zal indien mogelijk aansluiting zoeken bij Europese ontwikkelingen.

Deze meetmethode zal uiteindelijk resulteren in onderbouwde interventies vanuit de commerciële en publieke partijen om de afgifte van microplasticvezels uit kleding te verminderen in dat deel van de keten waar de stakeholder impact kan genereren. Dit kan direct of indirect zijn.

2. Opstellen van praktische adviezen voor consumenten

De werkgroep formuleerde, in afstemming met het gehele netwerk, een communicatieboodschap voor consumenten. Consumenten worden door communicatie rondom kleding, wasmiddelen en wasmachines - in de oriëntatiefase en op de winkelvloer - bekend met het issue microplastics uit kleding en de handelingsperspectieven die zij hebben om de emissie in de gebruiksfase van kleding te verminderen. Iedere netwerkpartner draagt zorg voor het verspreiden van eenduidige communicatie.

Bij nieuwe ontwikkelingen en bevindingen van de kennisgroep zal de werkgroep de communicatieboodschap aanvullen. Het document met de communicatieboodschap is op te vragen via Milieu Centraal: info@milieucentraal.nl.

Partners netwerk 'Iedereen draagt bij'

- Adeco advies
- BSH Huishoudelijke apparaten
- Electrolux
- FTN / Netex
- Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
- INretail
- Milieu Centraal
- Milieufederatie
- Miele
- Ministerie I&W
- Modint
- Natuur en Milieu
- NVZ, wasmiddelenfabrikanten
- Planetcare
- Plastic Soup Foundation
- Plastic Soup surfer
- RIVM
- Rijkswaterstaat
- Siju
- TNO
- Universiteit Leiden
- Vlehan
- Waterschap Rijnland
- Waterschap Rivierenland
- Waterschap Vallei-Veluwe
- ZonMW